

Novel·la Òscar Montferrer

Quinta essència de la novel·la

El retorn del soldat, malgrat la seva relativa brevetat, és un d'aquells textos que creen afició i que ha de formar part de l'obra llegida de tothom que és capaç d'apreciar la bona literatura. Si la concisió és lloable, l'obra de West ha de ser lloada. Si la convivència de forma i fons ha de ser harmònica, *El retorn del soldat* no desafina. Si una novel·la digna del passat del gènere ha d'explicar els fets i suggerir amb intensitat tot el que els embolcalla, la narració dels fets que fan trontollar la vida de tres dones i un home no deixa el gènere en una mala posició.

La base de la història, publicada per primer cop el 1918, és senzilla en extrem: durant la Primera Guerra Mundial, un anglès acabat marxar a Europa a lluitar i deixa a casa la seva muller i la seva cosina. L'atac profund d'amnèsia que pateix com a conseqüència de l'esclat d'una bomba posa en contacte les dues dones amb una tercera, que pertany a una classe social humil i que, una quinzena d'anys enrere, havia estat relacionada amb l'home ara traumatitzat.

Tres dones entorn d'un soldat amnèsic

L'evolució dels fets es produeix en un termini raonablement curt de temps i això atorga a la novel·la un ritme que es veu enfortit per la també consistent exposició de les trames paral·leles, que tenen pes específic. La Kitty, la Jenny i la Margaret són els noms de les tres dones que tenen en Chris Baldry, el militar amnèsic, com a

Rebecca West planteja idees revolucionàries, en el seu moment

El retorn del soldat

Autora: **Rebecca West** Traducció: **Francesc Parcerisas**
Editorial: **Viena, Barcelona, 2012** Pàgines: **143** Preu: **16,90 euros**

element en comú. West, una periodista que també va exercir com a escriptora, crítica literària, autora de llibres de viatges i que va menar una vida plena en el sentit més extens de l'expressió, les caracteritza en funció dels seus interessos, entre els quals hi havia la reivindicació dels drets de les dones.

Kitty, la més atractiva físicament, també és la menys valuosa i menys interessant com a persona. A l'altre extrem hi ha la Margaret, que no ha tingut una vida senzilla però que ha pogut mantenir intacta la puresa de l'esperit. Entre l'una i l'altra, la Jenny, que fa de narradora i la que presenta un procés mental més complex. Les seves observacions sobre el captivament de les altres dues dones i sobre la seva pròpia manera de plantar cara a uns fets que li resulten extraordinaris són punyents i serveixen perquè West deixi en negre sobre blanc algunes de les seves idees –revolucionàries en el seu moment.

El retorn del soldat, però, estén el seu valor més enllà de l'anàlisi de tres caràcters. Amb l'home amnèsic com a epicentre d'una presa de posició rotunda tot i que només apareix com una lleu insinuació, l'autora gosa reflexionar –de manera radical, però amb plantejaments sedosos– sobre l'eterna oposició que s'estableix entre la voluntat de l'individu i la conveniència d'emmotllar el caràcter propi en funció de les convencions socials. I se'n surt amb elegància, perquè cadascuna de les peces que posa en joc encaixa a la perfecció amb la resta.

Afegir als valors de la novel·la l'elegància de les descripcions, l'encert de les metàfores, la força de les comparacions i la potència de les imatges visuals que crea és equivalent a encimbellar el pastís amb la coneguda cirera. *

Novel·la Carlos Zanón

Sota la malaltia d'Alzheimer

El día menos pensado

Autor: **Alberto Gimeno**
Editorial: **Alrevés**
Barcelona, 2012
Pàgines: **220**
Preu: **18 euros**

El valencià Alberto Gimeno ja va demanar la nostra atenció amb la seva novel·la anterior, *Hotel Dorado* (2009). Escriptor dotat i malalt de lletres, molt capacitat per plantejar i resoldre escenes feliïniques, trossos d'històries al 13, *Rue del Percebe* i arribar al lector amb vigor narratiu, tendresa i alhora desmesura. Gimeno ja es mostrava com un autor amb veu pròpia, amb voluntat de ser ell, sempre amb unes ganades irremissibles de explicar-te les 1001 nits en una sola nit. En una època de llibres tan tebis i alhora tan

sobreactuats, Gimeno era un autor diferent, ple d'*aventis*, un Don Joan naif que podia robar perfectament les faldilles a la teva dona al mateix temps que compartia galetes amb la teva àvia. Dic tot això en comprovar el treball d'autor, de contenció, de respecte a si mateix però especialment en la història que explica en el seu nou llibre, titulat: *El día menos pensado*.

La seva novetat és un dietari i una novel·la. És una no-ficció novel·lada. És un tros de carn que fa mal i pudor i al mateix temps és un funeral afec-

tiu de dolor i humanitat. Tracta, en tercera persona i personatge interí, del drama d'haver de cuidar i estimar, odiar i enyorar, culpar-te i perdonar a la teva mare i la teva tia quan els daus d'un Déu boig decideixen que les dues tinguin la malaltia d'Alzheimer. És un relat que vol ser literari i no ser-ho o no semblar-ho o, potser, que la literatura no corrompi el testimoni que Gimeno vol donar. Sense redempció o a mitges tintes.

Sense immolacions ni misticismes, el llibre ens presenta la corrupció de cossos i afectes, de vincles i

habitacions tancades. A estones tendre, divertit, buf, terrible, escatològic, cruel i profundament humà.

El narrador ens explica, amb dones boges –dues velles que ja no poden ser la teva primera o segona mare ni entendre res–, un descens a l'infern pitjor que la mort. L'holocaust de quan els records s'obliden, les carreteres canvien de sentit i els cotxes no, i d'algú ha usurpat el teu cos i ha buidat el teu cap. És un llibre interessant, diferent i valent; un llibre que ens diu que no som immortals, ni bons, ni infal·libles. *